

บทเรียนสำเร็จรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท๒๑๑๐๑
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาไทย

หน่วยที่ ๒
เรื่อง ลักษณะอักษรไทย



นางสุดาลักษณ์ ไวแสน
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม สพม. เขต ๒๒

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
รายวิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้ง ๑๓ เล่ม คือ

หน่วยที่ ๑ เสียงในภาษาไทย

หน่วยที่ ๒ ลักษณะอักษรไทย

หน่วยที่ ๓ พยางค์ พยางค์หนัก - พยางค์เบา

หน่วยที่ ๔ คำนาม

หน่วยที่ ๕ คำสรรพนาม

หน่วยที่ ๖ คำกริยา

หน่วยที่ ๗ คำวิเศษณ์

หน่วยที่ ๘ คำบุพบท

หน่วยที่ ๙ คำสันธาน

หน่วยที่ ๑๐ คำอุทาน

หน่วยที่ ๑๑ คำซ้อน - คำซ้ำ

หน่วยที่ ๑๒ คำพ้องรูป - คำพ้องเสียง

หน่วยที่ ๑๓ คำประสม - คำมูล

บทเรียนสำเร็จรูปหน่วยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะอักษรไทย เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็น
เครื่องมือสำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
รายวิชาภาษาไทยในเรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาไทย โดยการให้นักเรียนได้ศึกษา
ค้นคว้าเนื้อหาจากกรอบเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการตอบคำถามจากคำถามประจำ
กรอบได้ด้วยตนเองในลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ นักเรียน
สามารถตรวจสอบความรู้ ความสามารถและทดสอบผลการเรียนได้ด้วยตนเอง ให้บรรลุผล
ตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทเรียนสำเร็จรูปนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
ครูผู้สอนและนักเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็น
การสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนรายวิชาภาษาไทย และขอขอบคุณเจ้าของเอกสารทั้งที่เป็น
บุคคลและสถาบันที่ผู้เขียนได้นำมาใช้อ้างอิง หากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้เขียนยินดี
น้อมรับคำแนะนำและพร้อมที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

สุดาลักษณ์ ไวแสน

ผู้เขียน

เมษายน ๒๕๕๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับครู	ค
คำแนะนำใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน	ง
สาระสำคัญ มาตรฐาน ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
กรอบที่ ๑ อักษรไทยตามแหล่งกำเนิดเสียง	๗
คำถามกรอบที่ ๑ และแนวคำตอบ	๘
กรอบที่ ๒ ไตรยางศ์	๑๐
คำถามกรอบที่ ๒ และแนวคำตอบ	๑๑
กรอบที่ ๓ การผันอักษร ๓ หมู่	๑๓
คำถามกรอบที่ ๓ และแนวคำตอบ	๑๕
กรอบที่ ๔ หน้าที่ของอักษรไทย	๑๗
คำถามกรอบที่ ๔ และแนวคำตอบ	๑๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๒
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	๒๕
แบบสรุปผลการเรียนหน่วยที่ ๒ ลักษณะของอักษรไทย	๒๖
บรรณานุกรม	๒๗

คำแนะนำในการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับครู

การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป ดังนั้นเพื่อให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ กำหนดให้ครูปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

๑. อธิบายทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการใช้บทเรียนสำเร็จรูปตามลำดับดังนี้

- ศึกษาสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้
- ทำแบบทดสอบก่อนเรียนโดยยังไม่ต้องตรวจคำตอบ
- ศึกษาเนื้อหาที่ละกรอบ ตอบคำถามประจำกรอบ ตรวจคำตอบจากเฉลยในตอนล่างของคำถามประจำกรอบ
- ทำแบบทดสอบหลังเรียน
- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

๒. ชี้แจงในกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ 80 ของคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนจะต้องกลับไปศึกษาบทเรียนตามลำดับอีกครั้ง จนกว่าจะผ่านเกณฑ์การประเมินผล แล้วจึงไปทำบทเรียนสำเร็จรูปหน่วยต่อไป

๓. ครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือเกิดข้อสงสัย หลังจากนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูจะตรวจอีกครั้งแล้วบันทึกผลการเรียนรู้



คำแนะนำในการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน

บทเรียนนี้เป็นบทเรียนสำเร็จรูป ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและต้องปฏิบัติตามข้อตกลง ดังนี้

๑. เนื้อหาแต่ละตอน เรียกว่า “กรอบ”
๒. บทเรียนเล่มนี้มีจำนวน ๔ กรอบ ซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปยาก
๓. ศึกษาบทเรียนไปตามลำดับ ไม่ข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด
๔. ศึกษาสาระสำคัญมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์
๕. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ โดยไม่ต้องตรวจคำตอบ
๖. ศึกษาเนื้อหาที่ละกรอบ แล้วตอบคำถามประจำกรอบ ตรวจคำตอบในเฉลยในตอนล่างของคำถามแต่ละกรอบ
๗. นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองโดยไม่ดูเฉลย ก่อนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
๘. เมื่อนักเรียนศึกษาบทเรียนจบแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน
๙. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
๑๐. นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ ๘๐ ของคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน จึงจะสามารถไปศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปหน่วยต่อไป
๑๑. ถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล นักเรียนต้องกลับไปศึกษาบทเรียนตามลำดับอีกครั้ง จนกว่าจะผ่านเกณฑ์การประเมินผล
๑๒. นักเรียนมีข้อสงสัยไม่เข้าใจ ให้ปรึกษาขอคำแนะนำจากครูผู้สอน
๑๓. ใช้เวลาในการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ ๖๐ นาที
๑๔. ให้นักเรียนเขียนตอบ ตอบคำถามลงในบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้
๑๕. ให้นักเรียนบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ตอบคำถามประจำกรอบลงในแบบบันทึกที่กำหนดไว้ท้ายบทเรียนเล่มนี้



บทเรียนสำเร็จรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ๗๒๑๐๑
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะอักษรไทย

สาระสำคัญ

อักษรไทยมี ๔๔ รูป แต่ละตัวมีชื่อเรียกโดยเฉพาะ สามารถแบ่งตามฐานที่ใช้ในการออกเสียงเป็นวรรณคดี เสียงอ่านที่กำกับไว้คือ เสียงเมื่อเป็นพยัญชนะต้น ซึ่งจัดเป็นวรรณคดีต่าง ๆ ตามแหล่งกำเนิดของเสียง ได้ดังนี้

วรรณคดี กะ ได้แก่ ก ข ฃ ค ฅ ฉ ง กำเนิดเสียงที่คอ

วรรณคดี จะ ได้แก่ จ ฉ ช ซ ฌ ญ กำเนิดเสียงที่เพดาน

วรรณคดี ฎ ได้แก่ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ กำเนิดเสียงที่ปุ่มเหงือก

วรรณคดี ตะ ได้แก่ ต ถ ท ธ น กำเนิดเสียงที่ฟัน

วรรณคดี ปะ ได้แก่ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม กำเนิดเสียงที่ริมฝีปาก

เศษวรรณคดี หรืออวรรณคดี ได้แก่ ย ร ล ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ กำเนิดเสียงจากฐานต่างกัน

อักษรไทยยังแบ่งออกเป็น ๓ หมู่ เรียกว่า ไตรยางศ์ ประกอบด้วย

อักษรสูง ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

อักษรกลาง ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ฅ ฉ ช ซ ฌ ญ ฑ ฒ ท ธ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว

ฬ ฮ

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

ท.๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๑/๑ อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกฐาน(วรรณคดี) ที่ใช้ในการออกเสียงเป็นวรรณคดีของอักษรไทยได้
๒. อธิบายและสรุปเกี่ยวกับไตรยางศ์ได้
๓. สามารถผันอักษร ๓ หมู่ได้

ขั้นต่อไป
นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนนะครับ



แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบที่กำหนดให้ โดยไม่ต้องตรวจคำตอบ

๑. คำว่า “ไตรยางค์” หมายถึงข้อใด
 - ก. การแยกประเภทของอักษรไทยเป็น ๓ หมู่ คือ อักษรสูง อักษรกลางอักษรต่ำ
 - ข. การจำแนกประเภของพยัญชนะเป็น ๓ หมู่ คือ พยัญชนะเดิม พยัญชนะเต็มและพยัญชนะกลาง
 - ค. การจำแนกพยัญชนะออกเป็น ๓ เสียง คือ เสียงสูง เสียงกลางและเสียงต่ำ
 - ง. การแยกประเภทของอักษรไทยเป็น ๓ หมู่ คือ อักษรกลาง อักษรสูงและอักษรคู่
๒. ข้อใดมีคำที่เป็นอักษรกลาง
 - ก. ตากใบ ปากแดง
 - ข. ลิงลม คางคก
 - ค. ข้าวเจ้า อดอาด
 - ง. เมฆลอย ช่องทาง
๓. ข้อใดคือพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรสูงทุกคำ
 - ก. หมูวิหคบินว่อน
 - ข. เขาถามหาผ้าสีสด
 - ค. คั่นคว่ำหาผืนงาม
 - ง. ช่างร้ายเหลือเกิน
๔. พยัญชนะต้นในข้อใดเป็นอักษรกลางทั้งหมด
 - ก. ปีกไก่อบร้อน ๆ จี๊
 - ข. ตีวกลัวไกจิก
 - ค. แม่ค้าขายผลไม้
 - ง. เคหาสน์สีแดง
๕. ข้อความใดมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำเดียว
 - ก. น้ำร้อนมากอย่าวก
 - ข. รถลากพังยับเยิน
 - ค. วัดแห่งนี้มีงูอยู่
 - ง. โลกร้อนมากขึ้นตอนนี้
 - ง. ๕ รูป ๖ เสียง

๖. ข้อใดเป็นอักษรควบแท้ทุกคำ
- ก. ผลิ กรีด หลบ
 - ข. ภรณ์ พลอย ปราชญ์
 - ค. ตลบ ทรพี สลาย
 - ง. พรหม ชลฺง ตฤป
๗. ข้อใดเป็นอักษรนำทุกคำ
- ก. เศร้า พุทรา สร้าง
 - ข. หนู หมายถึง เหงา
 - ค. กราบ ปลิง คล่อง
 - ง. พร้าว โทรม ตรัส
๘. ข้อใดเป็นคำตายทุกคำ
- ก. ตกร่องปล่องขึ้น
 - ข. รักจางที่บางประกง
 - ค. สุขลิกมากนับ
 - ง. ดับทุกซึ้งทุกทับทวี
๙. คำในข้อใดมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรชนิดเดียวกับคำว่า “รอยเท้า”
- ก. ปลอดภัย ร้องเพลง
 - ข. ลมบก แพงง
 - ค. นึกคิด ภูพิงค์
 - ง. ดอกบัว ไก่ต้ม
๑๐. ข้อใดมีคำที่ใช้อักษรควบกล้ำแท้และควบกล้ำไม่แท้
- ก. ปลากรายวายเคียงคู่ เคล้ากันอยู่ดูงามดี
 - ข. แต่นางห่างเหินพี่ เห็นปลาเคล้าเศร้าใจจร
 - ค. ทางไถว้ายแหวกว้าย ทางไถ่คล้ายไม่มีหงอน
 - ง. คือดอนงศ์องค์เฮอร์ ผมประบ่าอำเอียมไร

ทำทดสอบก่อนเรียนกันแล้ว พอทำ
ข้อสอบได้ไหมครับ ถ้าใครยังไม่เข้าใจ
ต้องตั้งใจศึกษาเนื้อหาแต่ละกรอบ
นะ....จะบอกให้



กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียน



แบบทดสอบก่อนเรียน				
ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ได้ คะแนน

ขั้นต่อไป
นักเรียนศึกษาเนื้อหาแต่ละกรอบ



กรอบที่ ๑
อักษรไทยตามแหล่งกำเนิดเสียง



สวัสดีครับ วันนี้ผม
นายเจ้าขุน จะมา
แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเกี่ยวกับ
ลักษณะอักษรไทย กันครับ

สวัสดีครับ ผมชื่อ นายจุกไทย เรา
มาด้วยกันกับนายเจ้าขุน เราสอง
คนจะมาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้
พร้อมกันหรือยังครับ ตั้งใจนะ
นับ ๑..๒..๓..เริ่มเรียนครับ



อักษรไทยมี ๔๔ รูป แต่ละตัวมีชื่อเรียกโดยเฉพาะ สามารถแบ่งตามฐานที่ใช้ในการออกเสียงเป็นวรรณ เสียงอ่านที่กำกับไว้ คือ เสียงเมื่อเป็นพยัญชนะต้น ซึ่งจัดเป็นวรรณต่าง ๆ ตามแหล่งกำเนิดของเสียง ได้ดังนี้

- วรรณ กะ ได้แก่ ก ข ฃ ค ฅ ฆ กำเนิดเสียงที่คอ
- วรรณ จะ ได้แก่ จ ฉ ช ซ ฌ ญ กำเนิดเสียงที่เพดาน
- วรรณ ฎ ได้แก่ ฎ ฏ ฐ ท ฒ ณ กำเนิดเสียงที่ปุ่มเหงือก
- วรรณ ตะ ได้แก่ ด ต ถ ท ธ น กำเนิดเสียงที่ฟัน
- วรรณ ปะ ได้แก่ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม กำเนิดเสียงที่ริมฝีปาก
- เศษวรรณ หรืออวรรณ ได้แก่ ย ร ล ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ กำเนิดเสียงจากฐานต่างกัน

คำถามกรอบที่ ๑
อักษรไทยตามแหล่งกำเนิดเสียง



คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามวรรณคดีต่าง ๆ
ตามแหล่งกำเนิดเสียงของอักษรไทย โดย
เขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดนะคะ
มีคำถามจำนวน ๕ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน

๑. วรรณคดี กะ ได้แก่อักษร.....
.....กำเนิดเสียงที่.....

๒. วรรณคดี จะ ได้แก่อักษร.....
.....กำเนิดเสียงที่.....



๓. วรรณคดี ฎ ได้แก่อักษร.....
.....กำเนิดเสียงที่.....

๔. วรรณคดี ปะ ได้แก่อักษร.....
.....กำเนิดเสียงที่.....

๕. วรรณคดี ตะ ได้แก่อักษร.....
.....กำเนิดเสียงที่.....

เฉลยคำถามกรอบที่ ๑
อักษรไทยตามแหล่งกำเนิดเสียง



จะได้ก็คะแนนนะ..
มาตรวจคำตอบ
กันดีกว่า

๑. วรรค กะ ได้แก่ ก ข ฃ ค ฅ ฉ ง
กำเนิดเสียงที่ คอ

๒. วรรค จะ ได้แก่ จ ฉ ช ซ ฌ ญ
กำเนิดเสียงที่ เพดาน

๓. วรรค ฎ ได้แก่ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ
กำเนิดเสียงที่ ปุ่มเหงือก

๔. วรรค ปะ ได้แก่ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม
กำเนิดเสียงที่ ริมฝีปาก

๕. วรรค ตะ ได้แก่ ต ถ ท ธ น
กำเนิดเสียงที่ ฟัน



ไฮโย..เก่งมาก
ตอบถูกด้วยนะ

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน
ได้ คะแนน

กรอบที่ ๒ ไตรยางค์



ไตรยางค์ คืออะไร รู้ไม่เธอจ้า ?
ใครไม่รู้ ฟังและดูดี ๆ นะครับ

อักษรไทยแบ่งออกเป็น ๓ หมู่ เรียกว่า
“ไตรยางค์” ประกอบด้วย

อักษรสูง ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ช ส ห

อักษรกลาง ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ต ฆ

ช ซ ฌ ญ ท ฒ น พ ฟ ภ ม ย ร ล
ว ฬ ฮ

อักษรต่ำ ๒๔ ตัวจะแบ่งออกเป็นอักษรคู่และ
อักษรเดี่ยว

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว	
อักษรต่ำคู่ ๑๔ ตัว	อักษรต่ำเดี่ยว ๑๐ ตัว
ค ต ฆ	ง
ช ซ ฌ	ญ
ท ฒ	ณ
ท ฐ	น
พ ฟ ภ	ม
ฮ	ย ร ล ว ฬ



ข้อควรรู้

๑. ข และ ค เป็นอักษรที่เลิกใช้แล้ว
๒. อ ถือว่าเป็นเสียงว่างให้รูปสระมาเกาะ



ศึกษาความรู้เรื่อง
ไตรยางศ์มายังจำ
ได้ไหมเอ๋ย

คำถามกรอบที่ ๒ ไตรยางศ์

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามโดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง
ที่กำหนดนะครึบ คำถามมีจำนวน ๕ ข้อ
ข้อละ ๑ คะแนน



๑. ไตรยางศ์มีกี่หมู่

๒. อักษรสูง ตัว ได้แก่

๓. อักษรกลาง ตัว ได้แก่

๔. อักษรต่ำมี ตัว แบ่งออกเป็น ๒ แบบ
คือ

๕. อักษรต่ำเดี่ยว ได้แก่



เฉลยคำถามรอบที่ ๒ ไตรยางค์

อยากรู้คะแนนแล้วละ มาตรวจ
กันดีกว่าว่าใครจะถูกต้องบ้าง



๑. ไตรยางค์ มีอักษร ๓ หมู่

๒. อักษรสูง ๑๑ ตัว
ได้แก่ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

๓. อักษรกลาง ๙ ตัว
ได้แก่ ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ

๔. อักษรต่ำ ๒๔ ตัวจะแบ่งออกเป็นอักษรต่ำคู่และ
อักษรต่ำเดี่ยว

๕. อักษรต่ำเดี่ยว ได้แก่ ง ญ ณ น ม
ย ร ล ว ฟ



เก่งมากครับ ความพยายามอยู่ที่ไหน
ความสำเร็จอยู่ที่นั่น..

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน

ได้ คะแนน

กรอบที่ ๓ การผันอักษร ๓ หมู่

ในกรอบที่ ๒ รู้แล้วว่าไตรยางค์มี ๓ หมู่ คือ อักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำ ในกรอบนี้จะเรียนรู้เกี่ยวกับการผันอักษร ๓ หมู่ นะครับ



ในการผันอักษร ๓ หมู่ จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่อง “**คำเป็น** และ **คำตาย**” จะช่วยให้อ่านออกเสียงและเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

คำเป็น หลักการสังเกตคำเป็น

๑. พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงยาวในแม่ ก กา เช่น
นา ตี มี ปลา รู
๒. พยางค์ที่มีตัวสะกด แม่ กง กน กม เกย เกอว
เช่น สาย กาฬ คง นม ดาว
๓. พยางค์ที่ประสมด้วยสระ อำ ไอ โอ เออ เช่น
น้ำ ใจ ใส ไหล เรา

คำตาย หลักการสังเกตคำตาย

๑. พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นในแม่ ก กา เช่น
ปรุ และ เจาะ นิ กะปิ
๒. พยางค์ที่มีตัวสะกด แม่ กก กต กบ เช่น ภาค
กต พุทธ ตก ภพ
๓. ยกเว้น สระ อำ ไอ โอ เออ

การผันอักษรไม่ใช่เรื่องยากเลย.....
คิดว่าเราต้องทำได้



การผันอักษร คือ การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ ให้สูงต่ำไปตามวรรณยุกต์ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับอักษร ๓ หมู่

วิธีผันอักษร ๓ หมู่

อักษร	เสียง	สามัญ (-)	เอก (')	โท (ˆ)	ตรี (˝)	จัตวา (˘)
อักษรสูง	คำเป็น	-	ผ่า	ฝ้า	-	ผา
	คำตาย	-	ผะ	ผัส	-	-
อักษรกลาง	คำเป็น	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
	คำตาย	-	กก	กัก	กึก	กัก
อักษรต่ำ	คำเป็น	คา	-	ค่า	ค้ำ	-
	คำตาย เสียงสั้น	-	-	คะ	คะ	คะ
	คำตาย เสียงยาว	-	-	คาบ	ค้ำบ	ค้ำบ



การผันอักษร ๓ หมู่ ไม่ใช่เรื่องที่ยาก
ถ้าไม่เข้าใจให้กลับไปทบทวนตั้งแต่
ลักษณะของคำเป็น คำตาย เพราะ
เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกันหรือถามคุณครู
เพิ่มเติมได้ครับ



คำถามกรอบที่ ๓ การผันอักษร ๓ หมู่



คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามโดยเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนด คำถามมีจำนวน ๕ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน

๑. อักษรใดที่ผันวรรณยุกต์ได้ครบ ๕ เสียง

๒. อักษรใดที่ผันเสียงสามัญไม่ได้ทั้งคำเป็นและคำตาย

๓. คำเป็น คือ

๔. คำตาย คือ

๕. ให้นักเรียนเขียนผันอักษรคำว่า “ตก”

เฉลยคำถามกรอบที่ ๓ การผันอักษร ๓ หมู่

ตามมาดูเฉลยคำถามกรอบที่ ๓
การผันอักษร ๓ หมู่ ทางนี้ครับ



๑. อักษรใดที่ผันวรรณยุกต์ได้ครบ ๕ เสียง
(อักษรกลาง)
๒. อักษรใดที่ผันเสียงสามัญไม่ได้ทั้งคำเป็นและ
คำตาย (อักษรสูง)
๓. คำเป็น คือ
 ๑. พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงยาวในแม่
ก กา เช่น นา ตี มี ปลา รุ
 ๒. พยางค์ที่มีตัวสะกด แม่ก กน กม เกย
เกอว เช่น สาย กาก คง นม ดาว
 ๓. พยางค์ที่ประสมด้วยสระ อำ ไอ ไอ
เอา เช่น น้ำ ใจ ใส ไหล เรา
๔. คำตาย
 ๑. พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นในแม่
ก กา เช่น ปรุ และ เจาะ นิ กะปิ
 ๒. พยางค์ที่มีตัวสะกด แม่ กก กต กบ
เช่น ภาค กต พุท ตก ภพ
 ๓. ยกเว้น สระ อำ ไอ ไอ เอา
๕. คำว่า “ตก” เป็นอักษรกลางคำตายผันอักษร
ได้ คือ

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
-	ตก	ตัก	ตัก	ตัก

เติม ๕
คะแนน
ได้
คะแนน

กรอบที่ ๔ หน้าที่ของอักษรไทย



หน้าที่ของอักษรไทยหรือพยัญชนะไทย
นี้มีอะไรบ้างนะ
ช่วยอธิบายให้เราเข้าใจหน่อยได้ไหม

ได้เลย .. ตั้งใจนะ เราจะอธิบาย ให้ฟัง
หน้าที่ของพยัญชนะไทยมีอยู่ ๖ ข้อ
ฟังและทำความเข้าใจไปเป็นข้อ ๆ นะ



๑. เป็นพยัญชนะต้น

เช่น ก กา เป็น สัตว์ ไกล่สุญพันธ์
ก ป ส กล ส พ เป็นพยัญชนะต้น

๒. เป็นพยัญชนะท้ายพยางค์(ตัวสะกด)

เกิดเป็นชายหมายรักนี้หนักอก
อักษรที่ขีดเส้นใต้เป็นพยัญชนะท้ายพยางค์หรือตัวสะกด

๓. เป็นอักษรควบ (ควบแท้และ ไม่แท้)

ควบแท้ พลาดปลั่ง ครั่งคราว กราวกรู ครูคลุ้มคลั่ง ขวักไขว่
ควบไม่แท้ เศร้า สร้อย ศรี จริง

ที่เรียกว่าควบแท้เพราะออกเสียงอักษรทั้งสองตัวพร้อมกัน
ที่เรียกควบไม่แท้เพราะไม่ได้ออกเสียงตัวที่ควบด้วย กล่าวคือ
ไม่ได้ออกเสียง ร นั้นเอง

๔. เป็นอักษรนำ-อักษรตาม

ตลาด ต อักษรกลาง นำ ล อักษรต่ำ ออกเสียงวรรณยุกต์ตาม ต
สนาม ส อักษรสูง นำ น อักษรต่ำ ออกเสียงวรรณยุกต์ตาม ส
ผลิต ผ อักษรสูงนำ ล อักษรต่ำ ออกเสียงวรรณยุกต์ตาม ผ
อย่า อยู่ อย่าง อยาก อ อักษรกลาง นำ ย อักษรต่ำ ออกเสียง
วรรณยุกต์ตาม อ
หฺร หฺรา ห อักษรสูง นำ ร อักษรต่ำ ออกเสียงวรรณยุกต์ตาม ห

เรากล่าวถึงหน้าที่ของอักษรไทยกันอีก ๒ ข้อ
นะครับ



๕. ทำหน้าที่เป็นสระ อ ว ย ร

สระคฺ รร ทำหน้าที่แทนวิสรรชนีย์ หรือสระอะ
กวน ว เป็นสระอ้วนรูป
เสี่ย ย เป็นส่วนประกอบของสระเอีย
ขอ เสือ มือ อ เป็นสระ และเป็นส่วนหนึ่งของ
สระ



๖. เป็นตัวการันต์

จันทร (ทร เป็นตัวการันต์)
ลักษณ (ษณ เป็นตัวการันต์)
ศิลป์ (ป เป็นตัวการันต์)



คำถามกรอบที่ ๔ หน้าที่ของอักษรไทย



คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามโดยเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดนะ
คำถามมีจำนวน ๕ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน

๑. เกิดเป็นชามายรักนี้หน้กกอก คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใด

.....

๒. ให้ยกตัวอย่างคำที่เป็นอักษรควบไม่แท้มา ๒ คำ

.....

๓. ให้ยกคำที่อักษรไทยทำหน้าที่เป็นตัวการันต์มา ๓ คำ

.....

๔. อักษรไทยทำหน้าที่เป็นสระ อ ว ย ร เช่น

.....

๕. กา เป็น สัตว์ ไกล่สุญพันธ์ ตัวหนังสือสีแดงแสดงว่า
อักษรไทยทำหน้าที่ใด.....



เฉลยคำถามกรอบที่ ๔ หน้าที่ของอักษรไทย

คำถามง่ายไหมครับ เราจะมาตรวจ
คำตอบไปพร้อมกันนะครับ...



เต็ม ๕
คะแนน
ได้
คะแนน

๑. เป็นพยัญชนะท้ายพยางค์(ตัวสะกด)

๒. เสร้า สร้อย

๓. จันทร (ทร เป็นตัวการันต์)
ลักษณ (ษณ เป็นตัวการันต์)
ศิลป์ (ป เป็นตัวการันต์)

๔. สรรค์ รร ทำหน้าที่แทนวิสรรชนีย์ หรือสระอะ
กวน ว เป็นสระอ้วนรูป
เสี่ย ย เป็นส่วนประกอบของสระเอีย

๕. เป็นพยัญชนะต้น

ขอพักสายตา
หน่อยนะครับ



ขั้นต่อไป
นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนนะคะ



แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบที่กำหนดให้ และต้องตรวจคำตอบทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและ
หลังเรียน รวมทั้งบันทึกคะแนนให้เรียบร้อย

๑. คำว่า “ไตรยางค์” หมายถึงข้อใด
 - ก. การแยกประเภทของอักษรไทยเป็น ๓ หมู่ คือ อักษรสูง อักษรกลางอักษรต่ำ
 - ข. การจำแนกประเภทยัญชนะเป็น ๓ หมู่ คือ พยัญชนะเดิม พยัญชนะเดิมและพยัญชนะกลาง
 - ค. การจำแนกพยัญชนะออกเป็น ๓ เสียง คือ เสียงสูง เสียงกลางและเสียงต่ำ
 - ง. การแยกประเภทของอักษรไทยเป็น ๓ หมู่ คือ อักษรกลาง อักษรสูงและอักษรคู่
๒. ข้อใดมีคำที่เป็นอักษรกลาง
 - ก. ตากใบ ปากแดง
 - ข. ลิงลม คางคก
 - ค. ข้าวเจ้า ีตอาด
 - ง. เมฆลอย ช่องทาง
๓. ข้อใดคือพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรสูงทุกคำ
 - ก. หมูวิหคบินว่อน
 - ข. เขาถามหาผ้าสีสด
 - ค. คั่นคว่ำหาฝืนงาม
 - ง. ช่างร้ายเหลือเกิน
๔. พยัญชนะต้นในข้อใดเป็นอักษรกลางทั้งหมด
 - ก. ปีกไก่บร้อน ๆ จ๊ะ
 - ข. ติวกลัวไก่จิก
 - ค. แม่ค้าขายผลไม้
 - ง. เคาสน์สีแดง
๕. ข้อความใดมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำเดียว
 - ก. น้ำร้อนมากอย่าวก
 - ข. รถลากพังยับเยิน
 - ค. วัดแห่งนี้มีงูอยู่
 - ง. โลกร้อนมากขึ้นตอนนี้

๖. ข้อใดเป็นอักษรควบแท้ทุกคำ
- ก. ผลิ กรีด หลบ
 - ข. ภรณ์ พลอย ปราชัญ
 - ค. ตลบ ทรพี สลาย
 - ง. พรหม ชลฺง ตฤป
๗. ข้อใดเป็นอักษรนำทุกคำ
- ก. เศร้า พุทรา สร้าง
 - ข. หนู หมายถึง เหงา
 - ค. กราบ ปลิง คล่อง
 - ง. พร้าว โทรม ตรัส
๘. ข้อใดเป็นคำตายทุกคำ
- ก. ตกร่องปล่องขึ้น
 - ข. รักจางที่บางประกง
 - ค. สุขลึกละกานับ
 - ง. ดับทุกซึ้งทุกทัพบวี
๙. คำในข้อใดมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรชนิดเดียวกับคำว่า “รอยเท้า”
- ก. ปลอดภัย ร้องเพลง
 - ข. สมนก แพงง
 - ค. นึกคิด ภูฟิงค์
 - ง. ดอกบัว ไก่ต้ม
๑๐. ข้อใดมีคำที่ใช้อักษรควบกล้ำแท้และควบกล้ำไม่แท้
- ก. ปรากฏว้ายเคียงคู่ เคล้ากันอยู่ดูงามดี
 - ข. แต่นางห่างเหินพี่ เห็นปลาเคล้าเศร้าใจจร
 - ค. ทางไถว้ายแหวกว้าย ทางไถคล้ายไม่มีหงอน
 - ง. คิดอนงค์องค์เฮอร์ ผมประป่าอำเอียมไร





กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน				
ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ได้ คะแนน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน					เฉลย
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
๑	X				ก
๒	X				ก
๓		X			ข
๔		X			ข
๕	X				ก
๖				X	ง
๗		X			ข
๘			X		ค
๙			X		ค
๑๐		X			ข
แบบทดสอบหลังเรียน					เฉลย
ข้อ	ก	ข	ค	ง	
๑	X				ก
๒	X				ก
๓		X			ข
๔		X			ข
๕	X				ก
๖				X	ง
๗		X			ข
๘			X		ค
๙			X		ค
๑๐		X			ข

แบบบันทึกสรุปผลการเรียน
หน่วยที่ ๒ ลักษณะของอักษรไทย

ประเมินผล	กรอบที่ ๑	กรอบที่ ๒	กรอบที่ ๓	กรอบที่ ๔	คะแนนรวมกรอบที่ ๑ - ๔	แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	คะแนนการพัฒนา จากการทดสอบ
คะแนน เต็ม	๔	๔	๔	๔	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐
คะแนนได้								
คิดเป็น ร้อยละ (๑๐๐%)								

ลงชื่อ นักเรียน
(.....)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ลงชื่อ ครูผู้สอน
(นางสุดาลักษณ์ ไวแสน)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

...../...../.....

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือครูหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน วิวิธภาษา ชั้น ม. ๑.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, ๒๕๕๒.

กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน วิวิธภาษา ชั้น ม. ๑. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, ๒๕๕๒.

เพลินใจ พกษชาติรัตน์และนันพงค์ พกษชาติรัตน์. ภาษาไทย ม.ต้น (ม. ๑-๒-๓).

กรุงเทพฯ : ธรรมบัณฑิต, ๒๕๕๑.

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภณและคณะ. หลักภาษาไทย ม. ๑-๒-๓. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต

การพิมพ์ม, ๒๕๕๑.

<http://thai.satitpatumwan.ac.th/Voicethai.htm>

http://www.truelookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=19364

<http://www.st.ac.th/bhatips/gramma3.htm>

http://studentwork.srp.ac.th/Website/Thai/thai/data_02.html

http://studentwork.srp.ac.th/Website/Thai/thai/data_03.html

http://studentwork.srp.ac.th/Website/Thai/thai/data_05.html

http://studentwork.srp.ac.th/Website/Thai/thai/data_06.html

http://studentwork.srp.ac.th/Website/Thai/thai/data_08.html